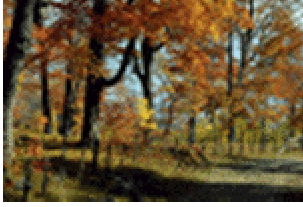

Bladenes smukke død

Efteråret står for mig absolut som den kønneste årstid. Netop nu står træerne iklædt de skønneste funklende farver i gule, orange, røde og brune nuancer. Enkelte er stadig dybt mørkegrønne, men snart vil også de ældes. Træernes kroner danner en sand farvepalet, som med en dybblå himmel som baggrund, er en opfrisker for sindet, her hvor vi går mod mørkere og koldere tider.

Og netop den forestående kulde er årsagen til at løvtræernes blade ændrer kulør og snart daler mod jorden. Det er ganske enkelt træernes måde at beskytte sig mod frost og kulde.

Prøv at holde et blad op mod himlen, så kan du se, hvor tyndt det er - man næsten se lige igennem.

Vandet i cellerne i sådan et tyndt blad ville hurtigt fryse til is og cellernes ville sprænges ganske som en sodavand, man kommer i dybfryseren. Men træerne har fundet løsningen - de smider bladene inden frosten for alvor sætter ind.

Ligesom det er dagens længde, der sætter fuglene i gang med den store koncert om foråret, er det den faldende lysmængde, der får træerne til at starte farveskiftet.

Bladene er træets livsnerve - dets kraftcenter. Ved hjælp af solens energi omdannes vand og kuldioxid (CO₂) til sukker og ilt - det man kalder for fotosyntesen. Sukkeret bruger træet som benzin til den motor, der laver blade, rødder, vedstof osv. Ilt er et spildprodukt, som frigives til luften til stor glæde for bla. os mennesker. Det er bladenes grønne farvestof (klorofyl), der i høj grad er ansvarlig for fotosyntesen.

Om sommeren, hvor der er masser af lys, er bladene normalt meget grønne, men når efteråret sætter ind begynder det grønne stof at blive nedbrudt, og så dukker nogle af de andre farvestoffer op. Det er bla. karoten (det stof der farver gulerødder orange), xantofyl og anthocyan og nu fremtræder bladene pludselig i de velkendte orange, gule og røde høstfarver.

Af naturvejleder Lars Bøgh fra Naturcenter Nymølle i Århus.